

FISKERIDIREKTORATET

«SOA_NAVN»
«SSE_NAVN»

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ytrearne, Taule, Haldorsen og Bøthun

Vår dato

06.10.2003

Deres dato

«Sdo_SvarPaaDokDa
to»

Vår referanse

«Sas_ArkivSakID»

Deres referanse

«Sdo_AMReferanse»

Fiskeridepartementet
Boks 8118 Dep

0032 OSLO

VEDRØRENDE HØRING - UTKAST TIL FORSKRIFT OM TILDELING AV MATFISKKONSESJONER FOR LAKS OG ØRRET I SJØVANN I 2003

Det vises til høringsbrev fra Fiskeridepartementet datert 12. september 2003. I tillegg til Fiskeridirektoratets egne merknader til høringsbrevet, vises det til vedlagte (./.) merknader fra Fiskeridirektoratets regionkontor.

Innledningsvis vil Fiskeridirektoratet benytte anledningen til å påpeke at tiden frem til konsesjonstildeling forespeilet i departementets høringsbrev for det første gir søkerne dårlig tid til å utforme søknaden sin. Videre får regionkontorene *svært* dårlig tid til å behandle søknadene. Fiskeridirektoratet er på denne bakgrunn bekymret for at et slikt løp som det er lagt opp til i denne sammenheng, vil kunne gå ut over kvaliteten av søknadsbehandlingen. Vi ber derfor om at det vurderes hvorvidt det er mulig å forlenge denne behandlingstiden.

Foruten merknadene til de enkelte bestemmelsene, vil vi videre kort bemerke at paragrafoverskriftene i den offisielle forskriften bør skrives slik:

”§ 1. *Formål*”

Vedrørende § 1. *Formål*:

Vi har ingen merknader til denne bestemmelsen.

Vedrørende § 2. *Virkeområde*:

I forbindelse med merknadenes angivelse av gjeldende volumgrense for disse konsesjonene, finner Fiskeridirektoratet det hensiktsmessig at det i tillegg til måleforskriften vises til flytteforskriften § 6, ettersom det er denne bestemmelsen som indirekte angir volumgrensen.

Vedrørende § 3. *Fordeling av konsesjoner i inneværende tildelingsrunde*:

Postadresse:
«Sse_Adr»
«Sse_Postnr»
«Sse_Poststed»

Kontoradresse:
«Sse_Adr2»

Telefon: «Sse_Tlf»
Telefaks: «Sse_Fax»

Internett:
www.fiskeridir.no

E-postadresse:
«Sse_Email»

Vi viser til at departementet foreslår at konsesjonene i denne runden skal deles ut innenfor den regionstrukturen som vil gjelde for Fiskeridirektoratet fra 1. januar 2004. Konsesjonene er således fordelt geografisk innenfor 7 regioner, uten å være forhåndslokalisert til bestemte kommuner.

Vi ser det som en fordel at de enkelte konsesjonene fordeles uten tilknytning til på forhånd bestemte kommuner. Ordningen bør kunne gi søkere bedre mulighet til for eksempel samlokalisering med egne eller andres eksisterende konsesjoner, og på denne måten føre til større fleksibilitet enn ved forrige tildelingsrunde.

Vi forutsetter at vanlig saksgang vil gjelde for klarering av lokaliteter innenfor de aktuelle regionene.

Videre vil vi påpeke at direktoratet ser flere utfordringer ved det foreslåtte opplegget.

Det er vår oppfatning at fordelingen på 7 regioner foregriper direktoratets omorganisering av ytre etat. Vi viser til at det pågår en prosess vedrørende oppgaveløsning og organisering av de ulike virksomhetsområder innenfor ny organisasjon i Fiskeridirektoratet. Etter avgjørelsen i 2002 om ett Mattilsyn og 5 regioner i Fiskeridirektoratet, nedsatte fiskeridirektøren en arbeidsgruppe som vurderte bl.a. ledelsesstrukturen i regionene (Midttun I). Forslaget fra gruppen ble forhandlet med arbeidstakerorganisasjonene, og en kom frem til en omforent ordning. Vedtaket i Stortinget i desember 2002 endret imidlertid forutsetningene, og det ble behov for å ha en ny gjennomgang med utgangspunkt i de nye forutsetningene. På denne bakgrunn nedsatte fiskeridirektøren en ny arbeidsgruppe (Midttun II) som avga sin innstilling i juni 2003. Organiseringen og oppgavefordelingen i de to "nye" regionene Sør og Vest er ennå ikke på plass.

Vi ser det derfor som uheldig at Fiskeridirektoratet på dette tidspunktet skal avgjøre hvilke regionkontor som skal behandle søknader innenfor de regioner som vil bli slått sammen fra neste år. Det er også uheldig at nåværende regionkontor skal ta stilling til fordelingen av konsesjoner mellom eksisterende regioner. Det vil uansett være behov for et samarbeid mellom de aktuelle regionkontorene om saksbehandlingen, blant annet for å sikre en helhetlig vurdering av søkerne. Sett i sammenheng med at departementet legger opp til en meget rask saksbehandling med tildeling i desember 2003, vil fordelingen således i tillegg innebære et praktisk problem.

Ved evaluering av forrige tildelingsrunde var det vår konklusjon at direktoratet totalt sett brukte store ressurser på tildelingen. Vi understreket derfor at forenkling av både regelverket og tildelingsprosessen måtte være et sentralt tema ved forberedelse av en ny tildelingsrunde. Det er vår tilbakemelding at prosessen ikke blir enklere om departementet opprettholder forslaget vedrørende fordeling på 7 regioner, for så vidt gjelder den kommende runden. Dette begrunnes blant annet med tidspress med hensyn til fordeling og tildeling.

På denne bakgrunn ønsker Fiskeridirektoratet at konsesjonene fordeles og tildeles med utgangspunkt i dagens regionstruktur.

For de videre kommentarer legger vi imidlertid departementets forslag til grunn.

I merknadene til § 3 opplyses det at Fiskeridirektoratet vil avgjøre hvilke regionkontor som skal behandle søknader i førsteinstans innenfor de regioner som vil bli slått sammen med virkning fra 1. januar 2004. Etter vår oppfatning gjelder denne merknaden saksbehandlingen ved tildeling, og den bør også tas inn som en merknad til § 6 vedrørende tildeling. Her viser vi til at § 6 første ledd sier at: *”Tildeling av konsesjoner forestås av Fiskeridirektoratets regionkontorer. Fiskeridirektoratet er klageinstans.”*

Vi har registrert at det i merknadene til § 3 er sagt at etter at det er gitt tilsagn om konsesjon, skal konsesjonen i utgangspunktet drives i den regionen det er gitt tilsagn om i 10 år. Her foreslår vi at det tas med en henvisning til § 10.

I tillegg vil vi påpeke at vi med dette forstår at det ikke vil være noen kommunebinding av disse konsesjonene. Dette er i disharmoni med flytteforskriften, hvor konsesjonen i utgangspunktet er bundet til den kommunen de er tildelt i. Etter vår oppfatning blir konsekvensen at flytteforskriften ikke vil gjelde for konsesjonene tildelt etter denne forskriften.

Et annet spørsmål vil være hvorvidt det på denne bakgrunn er adgang til å søke om konsesjon i én kommune, samtidig som det legges ved driftsopplegg som viser at driften skal foregå i flere kommuner.

Vi ber om at disse forhold klargjøres i merknadene. Se for øvrig våre merknader til § 10.

Vedrørende § 4. Utlysning av konsesjoner:

Vi gjør oppmerksom på at bokstavinndelingen i paragrafen må korrigeres.

Når det gjelder bokstav a) viser vi til våre kommentarer om regionstrukturen under § 3. Vi foreslår uansett følgende tekst:

”Opplysninger om hvilke av Fiskeridirektoratets kontor som vil behandle søknadene innenfor den enkelte region.”

Vi viser videre til at departementet legger opp til at konsesjonstildelingen skal skje i desember 2003. Dette innebærer at utlysning må skje senest medio oktober, med søknadsfrist medio november. Som nevnt innledningsvis mener vi at dette er for knappe frister.

Videre har region Finnmark i sin høringsuttalelse blant annet vist til at det i merknadene til § 4 er nevnt at *”Miljøbeskrivelse av omsøkte lokaliteter er en sentral del av dagens søknadsskjema og tilsvarende krav til miljøopplysninger vil også inngå som del av det nye søknadsskjemaene.”* Videre står det i merknadene til § 5 at lokalitetskravet ikke må forveksles med de krav Fiskeridirektoratet i samarbeid med andre sektormyndigheter stiller for klarering av lokaliteter. Region Finnmark mener at det kan stilles spørsmål om hvilke miljøundersøkelser det er snakk om. På denne bakgrunn foreslår de at kravene bør konkretiseres. Undersøkelsene bør imidlertid ikke være av en slik karakter at søker ikke får tid til å dokumentere lokalitetens beskaffenhet.

Vedrørende ovennevnte gjør vi oppmerksom på det i praksis blir snakk om 2 søknadsskjema. For trinn 1 i søknadsbehandlingen (prioritering/tildeling) vil direktoratet utarbeide et særskilt skjema, basert på tilsvarende skjema fra forrige tildelingsrunde. På dette trinnet var det ikke krav om mange miljøopplysninger. For trinn 2 i behandlingen vil en benytte standard skjema for anlegg i sjø.

Videre vises det til merknadene til § 4 tredje avsnitt, hvor det fremgår:

”Uthysingen vil også inneholde en søknadsfrist. Søknadsfristen er absolutt og søknader innkommet etter fristen vil bli avvist og returnert til søker.”

I denne sammenheng kan vi opplyse om at det i 2002-tildelingen oppstod grensetilfeller i forhold til hva som var rettidig innsendte søknader. En problemstilling var da hvorvidt uvanlig lang postgang skulle være unnskyldelig. Slike spørsmål må vi unngå denne gangen.

Kravet fra Fiskeridirektoratet i 2002-runden var at søknadene skulle være kommet frem til Fiskeridirektoratets adresse/postkasse innen fristen. Ettersom tildelingen i utgangspunktet skjer etter anbudsrettslige prinsipper, fremstår et slikt ”kommet frem”-alternativ som naturlig. Det er ved anvendelse av dette alternativet vanlig å operere med krav om at en henvendelse må være kommet frem *fysisk* til bestemmelsesstedet for at fristen skal anses overholdt. Poststempel vil altså ikke være verken tilstrekkelig eller avgjørende. Dermed er poststempel og anførsler om at postgangen har tatt uvanlig lang tid, *søkers risiko*.

Det bør på denne bakgrunn fremgå av merknadene at søknaden må være *kommet frem* til regionkontoret innen fristen, og at dette er søkers risiko.

Videre er spørsmålet hvordan for sent innkomne søknader skal håndteres prosessuelt: Skal de anses som ”nulliteter”, og returneres uten videre håndtering hos oss, eller skal det fattes avvisningsvedtak etter forvaltningsloven?

Ordlyden og merknadene bruker ulike begreper i denne forbindelse. Ordlyden i forskriften er nøytral. Den sier bare at søknaden ikke vil bli ”behandlet”. Med dette må forstås *realitetsbehandlet* (deltakelse i konkurransen). Merknadene taler derimot om ”avvist og returnert”.

Forvaltningslovens spesielle regler om avvisning på grunn av oversittet klagefrist, gjelder kun for klager, jf. fvl. kap. VI. Imidlertid finnes en generell regel i fvl. § 2 tredje ledd, som sier at avgjørelser om avvisning av en sak også skal regnes som enkeltvedtak. Enkeltvedtak kan som kjent påklages etter fvl. § 28.

På denne bakgrunn kommer vi til at avgjørelser om å avvise en søknad etter tildelingsforskriften § 5 må gjøres i enkeltvedtaks form, og kan dermed påklages til Fiskeridirektoratet.

Vi ber også om at dette fremgår av merknadene.

Vedrørende § 5. Innhold i søknaden:

Vedrørende utkast til første ledd:

Slik som vi forstår dette utkastet, kan Fiskeridirektoratet fastsette søknadens innhold ved utlysningen, samt at vi kan be om tilleggsopplysninger knyttet til den enkelte søknaden. Fiskeridirektoratet ber om at det klargjøres i forskriften at vi også kan be om tilleggsopplysninger på generelt grunnlag i søknadsskjemaet som ikke fremgår av utlysningen.

Fiskeridirektoratet foreslår på denne bakgrunn følgende ordlyd i § 5 første ledd første punktum:

”Krav til søknadens innhold fastsettes av Fiskeridirektoratet ved utlysning og i søknadsskjema.”

Vedrørende utkast til annet ledd bokstav a):

Utgangspunktet må være at kravene til søknadens innhold i forskriften § 5 og tildelingskriteriene i forskriften § 6 så langt det er mulig må korrespondere. Dette er det i utgangspunktet tatt høyde for i utkastets § 5 bokstav a, hvor det heter: *”opplysninger som er relevante i forhold til tildelingskriteriene i § 6”*. Fiskeridirektoratet er av den oppfatning at det vil være mer hensiktsmessig å bruke denne passusen som *innledning* i bestemmelsens annet ledd.

Det foreslås derfor følgende ordlyd innledningsvis i § 5 annet ledd:

”Søknaden skal inneholde opplysninger som er relevante i forhold til tildelingskriteriene i § 6, herunder;

Forslag til § 5 annet ledd bokstav a) foreslås strøket. Forslaget til § 5 annet ledd bokstav b) blir etter dette § 5 annet ledd bokstav a) etc.

Vedrørende utkast til annet ledd bokstav b):

Fiskeridirektoratet er i utgangspunktet enig i at det stilles krav til lånetilsagn der lånefinansiering er nødvendig, ettersom dette vil gjøre vurderingen av søknadene i forhold til kriteriet i utkastet til § 6 a om økonomisk evne til å gjennomføre det økonomiske prosjekt lettere enn ved forrige tildelingsrunde. Det kan imidlertid synes urealistisk å skaffe lånetilsagn samt utforme en god søknad i løpet av søknadsfristen som er forespeilet å være kort. På denne bakgrunn vil Fiskeridirektoratet gjøre oppmerksom på at dette kravet derfor synes å legge opp til favorisering av søkere som har egenfinansiering.

Videre kan det stilles spørsmål ved hva lånetilsagnet er ment å dekke.

Hvis det er en nyetablerer som søker: Er det nok at lånetilsagnet dekker kostnadene ved anskaffelse av utstyr, fôr og smolt?

Og hvis det er tale om en etablert aktør som beskriver nysatsing og planer om utvikling av samarbeid eller integrering med annen næringsvirksomhet som vil gi positive ringvirkninger i området, skal lånetilsagn også dekke dette prosjektet eller disse planene?

Fiskeridirektoratet region Nordland mener at det må komme klart fram at ”i tillegg til investerings- og finansieringsplan, må søknaden inneholde likviditetsbudsjett, driftsbudsjett og resultatbudsjett over en 3-års periode”.

Fiskeridirektoratet ber på denne bakgrunn om at det klargjøres i merknadene hva lånetilsagnet er ment å dekke.

Vedrørende utkast til annet ledd bokstav c):

Fiskeridirektoratet vil i denne sammenheng kort bemerke at det er vanskelig å identifisere kompetansen (utover innleid kompetanse) i et selskap.

Videre har Fiskeridirektoratet region Møre og Romsdal påpekt at det er uheldig at minimumskrav til kompetanse ikke er angitt i lov eller annen forskrift som gjelder for oppdrett av matfisk av laks og ørret. Dette bør spesifiseres i forskriften eller i hvert fall merknadene, slik at det ikke oppstår tvil i denne sammenheng. Til sammenligning vises det til forskrift om oppdrett av skalldyr § 5 og forskrift om oppdrett av andre fiskearter enn laks, ørret og regnbueørret i saltvann § 5 første ledd. På samme måte bør minimumskrav til økonomisk/administrativ kompetanse spesifiseres dersom dette skal være en del av grunnlaget for prioritering av søknadene.

Det bør også fremgå hvorvidt kravet til kompetanse skal praktiseres som et minstevilkår slik at søkere som oppfyller de gitte minimumskrav likestilles, uavhengig av kompetanse utover dette, eller om søkers kompetanse også blir en del av prioriteringsgrunnlaget når en for eksempel skal vurdere positive ringvirkninger av den omsøkte virksomheten.

Vedrørende utkast til annet ledd bokstav e):

Fiskeridirektoratet region Troms skriver i sin uttalelse at en går ut fra at en ”mener vassdrag med anadrom laksefisk. Dette bør i så fall presiseres slik at det blir mer korrespondanse mellom utlysningsteksten og krav i søknadsskjema”. Videre kommenterer regionkontoret at det vil ”være behov for at avstanden både til midlertidige sikringssoner og til de foreslåtte nasjonale laksefjordene blir angitt i søknaden siden en pr. dato i dag opererer med begge disse to begrepene som en mellomfase”.

Fiskeridirektoratet ber om at disse forhold klargjøres i merknadene.

Vedrørende tredje ledd:

Fiskeridirektoratet registrerer at dette er samme regel som fremgår av tildelingsforskriften for 2002-runden. Vi foreslår imidlertid en omformulering av setningens siste del for å bedre få frem at fiskerimyndighetene ikke har adgang til å ta i betraktning endringer av søknaden. Vi foreslår på denne bakgrunn følgende ordlyd i § 5 tredje ledd:

”Endringer i søknaden etter søknadsfristen anses som ny søknad, og skal ikke behandles.”

Spørsmålet om hva som er nye opplysninger og hva som er rene presiseringer ble tema i forrige tildelingsrunde. På samme bakgrunn var spørsmålet om hva forvaltningen kan kreve av tilleggsopplysninger tema. Vår oppfatning er at dette må vurderes konkret i det enkelte tilfellet.

Vedrørende § 6. Tildeling:

Vedrørende annet ledd bokstav a):

Det fremgår av merknadene til denne bestemmelsen at kriteriet om økonomisk evne til å gjennomføre det omsøkte prosjektet oppstiller et minstekrav til finansiell styrke for å gjennomføre det omsøkte prosjektet, og at de søkere som oppfyller minstekravet vil likestilles slik at prioritering mellom disse må skje etter de øvrige kriteriene. Fiskeridirektoratet region Troms uttrykker i denne sammenheng usikkerhet knyttet til hvor dette minstekravet framgår av forskriften, bortsett fra at en i § 5 har sagt at det skal legges ved investerings- og finansieringsplan.

Fiskeridirektoratet deler regionkontorets oppfatning på dette punkt. Riktignok fremgår det av merknadene til forskriften at kriteriet oppstiller et minstekrav til finansiell styrke for å gjennomføre prosjektet, og at søkere som oppfyller dette minstekravet vil likestilles slik at prioritering mellom disse må skje etter de øvrige tildelingskriterier. Når det er tale om et minstekrav, slik som for eksempel kravet om kompetanse (hvor dokumentasjonsplikten fremgår av § 5 annet ledd bokstav c), bør det imidlertid ikke oppstilles som et kriterium blant flere som skal vektlegges. Vurderingskriterier åpner etter sin art for skjønn og avveining.

Slik som bestemmelsen nå er utformet, kan en spørre om det er de med best lånetilsagn som konkurrerer. Hva som er godt nok lånetilsagn, kan da bli en problemstilling her (jf. ovenfor). Vi forutsetter at det ikke er aktuelt å sette den søkeren med *mest* penger opp mot den med *nok* penger, så lenge de isolert sett klarer å realisere prosjektet sitt. Vi forstår det slik at hvilket prosjekt som er best, avgjøres heller på grunnlag av kriteriene i bokstavene b-d.

I tillegg vil Fiskeridirektoratet påpeke at ettersom det fremgår av merknadene til § 6 i annet avsnitt at kriteriene angitt i forskriften ikke er ment å være uttømmende, bør dette komme til uttrykk i forskriften.

På denne bakgrunn foreslår vi at § 6 annet ledd bokstav a) utformes som et nytt første punktum i § 6 annet ledd. § 6 annet ledd vil etter dette lyde som følger:

”Søker må dokumentere økonomisk evne til å gjennomføre det omsøkte prosjektet. Det skal videre gis prioritet til de søkere som har det prosjekt som best antas å sikre utviklingen av oppdrettsnæringen. I denne forbindelse skal det blant annet legges vekt på.”

Videre foreslår Fiskeridirektoratet at utkast til § 6 annet ledd bokstav b) blir § 6 annet ledd bokstav a) etc.

Vedrørende utkast til annet ledd bokstav b):

Fiskeridirektoratet viser til at begrepet ”innovasjon” i Norsk ordbok (2. utgave 1998) defineres som følger: *”fornyelse, nytt trekk, forandring (til det bedre)”*. Hva som praktisk ligger i dette når en vurderer søknader i en konsesjonstildelingsrunde, er langt fra klart. Grunnleggende lovteknikk går ut på at fremmedord ikke hører hjemme i lov- og forskriftstekst, kfr. heftet ”Lovteknikk og lovforberedelse” s. 89, pkt. 6.1.5, hvor det står at *”fremmedord og anglismer bør som hovedregel unngås”*.

Departementet viser i merknadene til at *”miljørettede tiltak med sikte på å bevare og videreutvikle Norges naturgitte konkurransefortrinn knyttet til rent havmiljø og bærekraftig produksjon”* er ment å falle inn under kriteriet. Fiskeridirektoratet går ut fra at en her tenker på tiltak ut over de miljøtiltak som loven krever av den enkelte konsesjonær i dag, og ber om at en presisering av hvilke tiltak dette kan være medtas i merknadene.

Fiskeridirektoratet region Troms peker videre på at bruk av ny teknologi som ut fra merknadene også kommer inn under dette kriteriet, er forholdsvis ambisiøse utfordringer som gitt den korte tidsfristen som er etablert for tildelingsprosessen, kan være vanskelig å oppfylle for en søker. På bakgrunn av dette mener regionkontoret at kriteriet på dette punktet lett får et lite reelt innhold. En annen tilnærming som foreslås er *”å betrakte teknologiutvikling som et vilkår ved tildelingen”*.

Vedrørende utkast til annet ledd bokstav c):

I merknadene fremgår at det etter dette kriteriet er *planlagt* integrasjon en tenker på. Underhånden har Fiskeridirektoratet fått opplyst at en ikke skal kunne legge vekt på *etablert* økonomisk integrasjon av hensyn til den pågående ESA-konflikten. Dette bør fremgå av merknadene.

Ettersom det i merknadene står at *”Søker står fritt til å sannsynliggjøre hvilke positive ringvirkninger virksomheten vil ha for regionen og hvordan virksomheten skal integreres i regionen”*, stiller Fiskeridirektoratet seg det spørsmålet om dette betyr at det ikke er krav om lånetilsagn der slike positive ringvirkninger er en del av det omsøkte prosjektet, jf. bokstav a). Det vises i denne sammenheng også til våre merknader til forslag til § 5 bokstav b). En avklaring vedrørende dette etterlyses i merknadene.

Vedrørende utkast til annet ledd bokstav d):

Fiskeridirektoratet region Nordland gjør oppmerksom på at de oppfatter kriteriet til også å omfatte *”ledige arealer/godt egnede lokaliteter til matfiskproduksjon som kan telle positivt for søknaden(e). Gode lokaliteter er en forutsetning for å drive optimalt, og står i stil til formålet med forskriften. Regionkontoret vil imidlertid bemerke at arealer avsatt til akvakultur ikke nødvendigvis vil være de mest optimale lokalitetene driftsmessig sett.”* Fiskeridirektoratet vil også presisere at selv om et område er tilrettelagt for oppdrettsvirksomhet, er dette ikke ensbetydende med at områdene ut fra miljøforholdene er egnet til oppdrett av *laksefisk*. På denne bakgrunn ber vi om en avklaring i merknadene på hvor tungt dette kriteriet veier hvor søker har dårlige lokaliteter for laksefisk på tross av at området er avsatt til akvakultur.

Videre foreslår Fiskeridirektoratet at regionkontorene, dersom det i lys av den korte fristen for utlysning er tid til det, får anledning til å sende ut pressemelding vedrørende områder som ikke vil bli prioritert ved tildelingen, for eksempel i områder som er konfliktfylte. Som eksempel kan her vises til området indre Hardangerfjorden. Dette vil kunne skape bedre forutberegnelighet for søkerne, forutsatt at det gjøres på en måte som ikke inviterer til en forståelse av at alle andre områder er problemfri i forhold til oppdrettsvirksomhet.

Ettersom noe annet ikke fremgår av forskriften samt av hensyn til den korte saksbehandlingstiden, forutsetter vi at det ikke er meningen at regionkontorene skal ha møter med fylkeskommunen eller det politiske miljø før prioriteringen foretas.

Vedrørende § 7: Vederlag:

Vedrørende første ledd:

Vedrørende ordlyden ”pr.” i annet og tredje punktum, vises det til at forkortelser bør unngås i forskriftstekst. Dette fremgår av ”Lovteknikk og lovforberedelse” side 90, jf. side 196. Vi foreslår derfor at dette ordet skrives helt ut.

Videre vil vi påpeke at begrepet ”tiltakssonen” kan synes egnet til å forvirre. Vi foreslår at de områdene i nord-Troms som omfattes av dette begrepet i stedet positivt angis i forskriften. I alle tilfeller må dette fremgå av merknadene.

Vedrørende annet ledd:

På bakgrunn av søkers kostnader knyttet til betaling av vederlaget (finanskostnader, avsavnstap) mener Fiskeridirektoratet at innbetalingen av vederlaget helst burde utstå til etter en eventuell klagebehandling, dog slik at tilsagnet må aksepteres med bindende virkning innen en kortere frist. Denne fristen kunne for eksempel vært én uke. Det vises til at også Fiskeridepartementet dels på bakgrunn av tilsvarende betraktninger og dels på bakgrunn av hensiktsmessighetsbetraktninger for fiskerimyndighetene fant dette hensiktsmessig ved fastsetting av forskrift av 7. april 2003 om nytildeling av konsesjoner som ikke ble tildelt under tildelingsrunden høsten 2002.

Vi er imidlertid oppmerksom på at Fiskeridepartementet har visse tidsfrister å forholde seg til, og at en slik modell kan føre til vesentlige forsinkelser av tildelingsprosessen. I alle tilfeller er vi av den oppfatning at fristen for innbetaling av vederlaget satt i utkastet synes for kort. Tatt i betraktning den korte søknadsfristen og saksbehandlingstiden for regionkontorene, samt konsekvensene det har for søker å oversitte fristen for betaling, mener Fiskeridirektoratet den i alle tilfeller bør settes til minst to uker, så sant dette ikke vil være uforenlig med de tidsfrister departementet har å forholde seg til.

Videre savner vi en presisering av ordlyden ”betalt”. Vi viser til at denne ordlyden kan forstås som at mottaker av tilsagnet rent faktisk har betalt vederlaget, at Fiskeridirektoratet har mottatt betalingen på sin konto, eller at mottaker av tilsagnet dokumenterer for Fiskeridirektoratet at vederlaget er betalt. Ettersom det tredje skisserte alternativet synes mest i samsvar med utkastet til merknader første ledd annet punktum, foreslår vi at det dette legges til grunn. Dette alternativet vil også ivareta hensynet til så

enkle saksbehandlingsrutiner som mulig for regionkontorene. Uansett må dette klargjøres.

Vedrørende departementets forslag til ordlyden i tredje punktum, synes den å gi uttrykk for regionkontorenes rutiner, uten at rettslige konsekvenser fremgår direkte. Det antas imidlertid at departementets hensikt har vært å belyse på hvilket tidspunkt de rettslige konsekvenser knyttet til tilsagnet inntreer for søker.

Vi foreslår derfor følgende alternative ordlyd i § 7 annet ledd tredje punktum:

”Rett til drift inntreer først ved utstedelse av konsesjonsdokument når vederlaget er betalt og omsøkte lokaliteter er klarert.”

Vedrørende tredje ledd:

Fiskeridirektoratet registrerer at merknadene til § 7 fjerde avsnitt avgrenser mot finanskostnader ved en eventuell refusjon. På denne bakgrunn ønsker vi å påpeke at renter knyttet til vederlaget bør omfattes av en eventuell refusjon på grunnlag av fiskerimyndighetenes omgjøring av tilsagn. Ut fra erfaring fra forrige tildelingsrunde, vil disse kunne utgjøre beløp av en betydelig størrelse for søker. Det bør etter vår mening fremgå av forskriften at dette omfattes. Refusjon av renter mener vi likevel at bør begrenses til den alminnelige markedsrenten.

Det er dessuten uheldig gjennom forskriftens ordlyd å stenge for refusjon av vederlaget dersom Fiskeridirektoratet skulle velge å omgjøre tilsagnet *uten* at det er påklaget. Vi kan ikke utelukke at vi kan komme i en situasjon der dette vil være nødvendig.

Videre vil det være hensiktsmessig å få frem i forskriften at det *bare* er i disse tilfellene vederlaget refunderes. For å ta høyde for krav om refusjon på annet grunnlag enn de nevnt i utkastet annet og tredje punktum, foreslår Fiskeridirektoratet kun en positiv angivelse av de tilfeller som gir rett til refusjon av vederlaget.

Fiskeridirektoratet foreslår derfor følgende alternative ordlyd i § 7 tredje ledd:

”Søkers vederlag og markedsrenter knyttet til dette refunderes kun ved fiskerimyndighetenes omgjøring av tilsagn.”

På bakgrunn av erfaring fra tildelingsrunden i 2002, ber vi departementet også om å ta stilling til i hvilken grad tilsagnshaver som selv klager på tilsagnet på grunnlag av for eksempel vilkår satt i dette, vil kunne få refusjon av vederlaget dersom denne klageren *ikke* får medhold i klagen sin. Av hensyn til søker/tilsagnshaver spesielt, bør dette fremgå av forskriften eller dens merknader.

Vi har videre mottatt innspill på at også øvrige finanskostnader og avsavnstap bør omfattes av en eventuell refusjon av vederlaget. Dette mener vi i så fall må skje gjennom en snever hjemmel som gir adgang til slik refusjon etter en konkret vurdering i helt spesielle tilfeller. Myndighet til eventuelt å kunne gi slik refusjon forutsettes videre å tilligge departementet. Neste spørsmål blir da om slike avgjørelser ikke skal ha klagerett for å unngå klage til Kongen i Statsråd.

Vedrørende merknadene tredje ledd:

Første setning kan egne til å forvirre med tanke på hvorvidt flytteforskriften skal gjelde ved lokalisering av konsesjonene som blir tildelt etter denne forskriften. Forutsatt at departementet ikke har ment å sette den til side, foreslår vi denne setningen strøket fra merknadene. Se for øvrig våre merknader til §§ 3 og 10.

Videre synes utkastets system med årlig innbetaling av kr. 100.000,- for hvert år som gjenstår av bindingstiden dersom konsesjonen helt eller delvis flyttes ut av tiltakssonen komplisert. Ettersom tiltakssonen favner over et stort område, bør det ikke være umulig for innehaver av konsesjonen å finne alternativ lokalitet innenfor tiltakssonen. Fiskeridirektoratet foreslår på denne bakgrunn en forenkling ved at hel eller delvis utflytting av konsesjon tildelt i tiltakssonen i bindingstiden, stilles likt med andre konsesjoner tildelt utenfor tiltakssonen. Dette innebærer at ytterligere kr. 1.000.000,- i vederlag vil forfalle ved en slik utflytting.

Videre er vi usikre på om det er tilstrekkelig at dette står i merknadene, eller om det burde vært slått fast i forskriften. Departementets forslag til ordlyd i § 7 første ledd kan vi ikke se at gir fiskerimyndighetene klar hjemmel til å kreve ytterligere vederlag hvor en konsesjon tildelt innenfor tiltakssonen ønsker helt eller delvis å flytte ut.

Vi foreslår derfor at en slik klar hjemmel tas inn i forskriften.

På bakgrunn av de samme betraktninger som nevnt over, vil et alternativ kunne være å nekte konsesjoner tildelt etter denne forskriften å flytte hele eller deler av virksomheten ut av tiltakssonen.

Vedrørende § 8. Gebyr:

Erfaring fra tildelingsrunden 2002 viser at den foreslåtte ordlyden kan skape uklarhet knyttet til den situasjonen hvor det søkes om flere konsesjoner i en søknad. Regelen er da at det må betales ett gebyr per konsesjon det søkes om. Særlig på bakgrunn av at manglende innbetaling av gebyr medfører at søknaden ikke vil bli behandlet, er det viktig at dette kommer tydelig frem. Vi foreslår imidlertid at det i denne bestemmelsen første punktum utformes som en henvisning til gebyrforskriften § 2 første ledd (som gjelder generelt for alle typer søknader).

Fiskeridirektoratets forslag til ordlyd i § 8 første punktum lyder som følger:

”For behandling av søknad som nevnt i denne forskriften skal det betales gebyr, jf. forskrift av 21. desember 2001 nr. 1597 om innkreving av gebyrer til statskassen for offentlige oppgaver i forbindelse med oppdretts- og havbeitevirksomhet § 2 første ledd.”

Nærmere fremgangsmåte for beregning av gebyr kan fremgå av merknadene til § 8. Som nevnt over, viser disse noe misvisende til at det betales ett gebyr per søknad, og ikke nødvendigvis *per konsesjon det søkes om*. Dette må korrigeres, slik at det klart fremgår at det skal betales ett gebyr per konsesjon det søkes om.

Vedrørende merknadene tredje punktum, bør det komme klart frem at gebyr for flere lokalitetsklareringer enn den ene som omfattes av søknaden om konsesjon ikke skal betales i forbindelse med søknaden om konsesjon, men etter at eventuelt tilsagn er gitt.

Dersom Fiskeridepartementet opprettholder sitt forslag med hjemmel for gebyr i utkastet til forskrift, bør det i alle tilfeller fremgå av ordlyden at det skal betales et gebyr per konsesjon det søkes om.

Subsidiær foreslår derfor Fiskeridirektoratet følgende alternative ordlyd til § 8 første punktum:

”For behandling av søknad som nevnt i denne forskriften, skal søker betale et gebyr på kr. 12.000,- per konsesjon.”

Vedrørende § 9. Tillatelse til overdragelse:

Departementets utkast til § 9 oppstiller en regel om forbud mot overdragelse av konsesjoner tildelt i denne runden i 10 år etter tilsagn ble gitt. Ordlyden tilsier etter Fiskeridirektoratets oppfatning at dette er en særlig overdragelsesbegrensning som gjelder konsesjoner tildelt etter denne forskriften. Merknadsforslaget viser imidlertid til dagens praksis og den generelle regelen i oppdrettsloven § 4 tredje, jf. annet ledd. Fiskeridirektoratets praksis i såkalte overføringssaker, er som kjent slik at tillatelse til overdragelse gis, med mindre særlige forhold tilsier det motsatte (for eksempel fordi omsøkte endring vil være i strid med eierbegrensningsforskriften).

Det synes altså å være en viss motstrid mellom forskriftsforslaget og merknadene knyttet til dette. Ettersom den foreslåtte bestemmelse kun skal regulere de første 10 år, og ettersom det allerede følger av oppdrettsloven § 4 at overføring av virksomhet krever ny tillatelse, legger Fiskeridirektoratet likevel til grunn at en ser for seg en mer restriktiv praksis enn det dagens forvaltning innebærer. Forutsatt at bestemmelsen vedtas, bør dette presiseres klarere. I tillegg bør det fremgå i hvilke tilfeller tillatelse til overføring skal gis. Vi viser i denne sammenheng til hvordan det ble gjort ved retildelingen i Troms og Finnmark i 1999.

Tildelingsforskriften fra 2002 hadde også et forbud mot overdragelse. Forbudet mot andre endringer som vil stride mot forutsetningene for tildelingen, samt regelen om at enhver endring som vil avvike fra forutsetningene krever søknad, er imidlertid ikke gjentatt.

Etter Fiskeridirektoratets vurdering vil dette lette håndhevelsen av forskriften og skape færre grensetilfeller. Blant annet er utkastet ikke til hinder for at eierandeler i konsesjonsinnhavende selskap overføres. En hel eller delvis overføring av selskap som tildeles konsesjon ved denne runden, vil således normalt kunne skje fritt innenfor de generelle rammer som bl.a. følger av eierbegrensningsforskriften.

På den annen side åpner forskriftsforslaget for at selskapets eiersammensetning skiftes ut 100 % så snart det foreligger et endelig tilsagn. Det er også på det rene at tildelingskriteriene i § 6 i stor grad baserer seg på søkers planer, og at disse lett vil kunne endres i takt med eierskap. I den grad den foreslåtte § 9 er ment å sørge for at forutsetningene ved tildelingen opprettholdes, kan den synes noe uhensiktsmessig.

Videre vil overdragelsesforbudet i § 9 alltid kunne omgås dersom den formelle søker er et datterselskap som er opprettet av morselskapet med tanke på denne søknaden. Konesjon(er) som blir tildelt datterselskapet i denne runden vil da alltid reelt sett kunne overdras gjennom overdragelse av datterselskapet.

Et annet spørsmål er hvilken adgang konsesjonsinnehaver har til å overdra eksisterende konsesjoner som tilhører søker og som ikke er underlagt bindingstid. Dersom det ved prioriteringen er adgang til å ta i betraktning at den nye konsesjonen vil styrke driften basert på eksisterende konsesjoner, kommer dette spørsmålet særlig på spissen. Ved søknad om overføring av slike eldre konsesjoner, legger Fiskeridirektoratet til grunn at en skal følge den praksis som redegjort for ovenfor, dvs. at overføring normalt er kurant. Overdragelsesforbudet kan således omgås ved at en eldre konsesjon overføres i stedet for den nye.

(Denne situasjonen unngås i stor grad etter 2002-forskriften, fordi det antall konsesjoner søker hadde på søknadstidspunktet var relevant ved tildelingen. Endringer av disse forhold kan således stride mot forutsetningene for tildelingen.)

På bakgrunn av de forhold som er nevnt ovenfor, kan Fiskeridirektoratet vanskelig se formålet med den foreslåtte bestemmelse. Etter Fiskeridirektoratets vurdering bør den derfor ikke inntas i forskriften.

Vedrørende § 10. Vilkår:

Bestemmelsen stiller krav om at konsesjonene i 10 år skal drives innenfor den region der tilsagn ble gitt. Dette kravet følger av forskriften og det er således ikke nødvendig å ta dette inn i det enkelte enkeltvedtak for at mottaker av tilsagnet skal anses bundet av dette. En annen sak er at det av praktiske og pedagogiske hensyn bør inntas i tilsagnet og konsesjonsdokumentet. Vi viser for øvrig til våre merknader til § 3.

Samtidig følger det av merknadene at bestemmelsen uttømmende regulerer vilkår for tildeling. Dette betyr at det ikke er adgang til å oppstille vilkår gjennom dette enkeltvedtaket.

Fiskeridirektoratet er kritisk til at adgangen til å stille vilkår fjernes. Vilkårsstillelse kan være et effektivt virkemiddel for å sørge for at virksomheten drives i samsvar med det som er beskrevet i søknaden. Uten dette virkemiddelet, risikerer man at konsesjonæren på vesentlige områder opptrer på en annen måte enn det som i søknaden var forespeilet, og som dannet grunnlaget for at vedkommende ble tildelt tillatelsen.

Dersom det allerede på søknadstidspunktet er klart at vilkår ikke kan stilles, er det også grunn til å frykte at enkelte søkere vil spekulere i dette, ved å bevisst gi uriktige opplysninger som vil bli tillagt positiv vekt. Dette fordi søkerne vet at myndighetene i realiteten har små muligheter til å slå ned på store avvik mellom det som ble beskrevet i søknaden og den drift som faktisk skjer. En slik utvikling vil neppe være i samsvar med forskriftens intensjon.

Det kan dessuten stilles spørsmål ved om en via *forskrift* kan sette til side den godt festnede vilkårs læren i norsk rett.

Fiskeridirektoratet legger for øvrig til grunn at forslaget ikke er til hinder for at det ved utstedelse av konsesjonsdokumentet stilles vilkår knyttet til bruken av aktuelle lokaliteter. Dette bør fremgå av merknadene.

Når det gjelder den foreslåtte bestemmelse om at den enkelte konsesjon skal drives i regionen i 10 år, viser vi til bestemmelsens merknader. Det fremgår av disse at søknad om flytting må behandles etter flytteforskriften. Dette reiser en rekke problemstillinger.

På bakgrunn av at flytteforskriften som kjent også regulerer flytting av eldre konsesjoner for matfisk og stamfisk av laks og ørret, kan dette tilsi at adgangen til flytting vil være lik for konsesjoner tildelt ved denne runden som for eldre konsesjoner. Fiskeridirektoratet stiller på denne bakgrunn spørsmål ved om den foreslåtte § 10 har et materielt innhold utover det som allerede følger av flytteforskriften. Dersom den ikke har det, bør den etter direktoratets mening heller ikke vedtas.

Samtidig viser flytteforskriften til *fylkesgrenser*. Et annet spørsmål er derfor hvorvidt fylkesgrensens betydning i flytteforskriften endres til *regiongrense* for konsesjoner tildelt med hjemmel i denne forskriften. På samme måte oppstår spørsmålet hvorvidt *kommunegrensens betydning* i flytteforskriften ikke gjelder for konsesjoner tildelt med hjemmel i denne forskriften.

Det kan også spørres hvorvidt denne regelen innebærer at det etter utløpet av 10 års perioden vil være adgang til å flytte *også over regiongrensene*. Videre vil dette lede til spørsmålet i hvilken grad flytteforskriften gjelder *etter* utløpet av 10 års perioden.

Fiskeridirektoratet savner en klargjøring av disse forholdene.

Fiskeridirektoratet ønsker avslutningsvis å påpeke et behov for harmonisering av de ulike vilkårene for konsesjonene tildelt etter de ulike tildelingsforskriftene for matfisk av laks og ørret. Store ulikheter forvansker myndighetenes forvaltning, samtidig som det fører til ulike rammebetingelser for konsesjonsinnehaver alt etter i hvilken tildelingsrunde konsesjonen er ervervet.

Vedrørende § 11. *Ikrafttredelse:*

Fiskeridirektoratet har ingen merknader til denne bestemmelsen.

Med hilsen

Peter Gullestad
fiskeridirektør

Jens Christian Holm
direktør

KOPI TIL:

Fiskeridirektoratet Region Finnmark
Fiskeridirektoratet Region Troms
Fiskeridirektoratet Region Nordland
Fiskeridirektoratet Region Trøndelag
Fiskeridirektoratet Region Møre og Romsdal
Fiskeridirektoratet Region Sogn og Fjordane
Fiskeridirektoratet Region Hordaland
Fiskeridirektoratet Region Rogaland
Fiskeridirektoratet Region Skagerrak

Peter Gullestad
Jens Christian Holm
Ragnar Sandbæk
Vidar Baarøy
Anne-Karin Natås
Morten Haldorsen
Rannveig Bøthun
Britt Leikvoll
Anne B. Osland
Gerd Aaland Fagerli
Kjersti Taule